

Готуючись до суду адвокату необхідно детально вивчити справу, строк притягнення до відповідальності, складений протокол, антикорупційне законодавство; норми КУпАП про корупцію; проаналізувати судову практику, практику Європейського суду з прав людини; зібрати докази; вивити обставини, які суд може врахувати як пом'якшуючі відповідальність.

Адвокат має також з'ясувати чи мало місце правопорушення, за яке особа притягується до відповідальності; чи в діянні є склад кримінального правопорушення, передбаченого Законом; чи має відповідні повноваження особа, яка його вчинила; чи має повноваження особа, яка склала протокол; чи наявний причинний зв'язок між діянням і виконанням особою службових (посадових) повноважень, а у відповідних випадках – мета правопорушення за яке складено протокол; чи особа є винною; з'ясувати мотив і характер вчиненого діяння; чи належить підзахисний до суб'єктів цього правопорушення; чи не закінчилися на момент розгляду справи строки встановлені в ст. 38 КУпАП; чи немає інших обставин, що виключають провадження в адміністративній справі. Потрібно враховувати, що при розгляді подібних справ в суді участь прокурора є обов'язковою.

Будь-які пояснення, заяви та клопотання потрібно подавати у письмовій формі через канцелярію суду.

Список бібліографічних посилань

1. Закон України «Про запобігання корупції», Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 49, ст. 2056;
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X (у редакції від 29.10.2022).

Одержано: 02.10.2022

Альона Сергіївна БАХАЄВА,

викладач кафедри поліцейської діяльності

та публічного адміністрування факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук;

Оксана Махірівна ІВАНЧЕНКО,

курсант групи Ф2-304

Харківського національного університету внутрішніх справ

ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

Сьогодні надзвичайно актуальним та одним з найбільш обговорюваних серед вітчизняних науковців є питання подолання корупції. При цьому вчені зазначають, що одним із важливих кроків у цьому напрямку є зміцнення доброчесності. Саме тому у нашому дослідженні вважаємо за доцільне розглянути існуючі погляди на тлумачення вищенаведеної категорії.

Так, за тлумачним словником під «доброчесністю» слід розуміти «високу моральну чистоту, чесність» [1]. Сучасний словник з етики трактує поняття доброчесності як «позитивну моральну якість, яка зумовлена свідомістю й волею людини, та є стійкою характеристикою її способу життя та вчинків» [2, с. 387]. У свою чергу цікавим є визначення поняття «доброчесність» запропоноване чеською неурядовою організацією, яка працює над просуванням верховенства права «СЕЕЛІ», яка під останньою пропонує розуміти «внутрішню рису людини, за якої вона діє відповідно до певних принципів та цінностей, не йдучи на компроміси ні на роботі, ні у приватному житті» [3]. Як бачимо, вищенаведені погляди на тлумачення категорії «доброчесність» мають, у більшій мірі, філософський характер.

Розглядаючи «доброчесність» як правову категорію, слід зауважити, що до початку 2000-их у нормативно-правових актах можна було зустріти тільки вираз «академічна доброчесність». Проте 23 жовтня 2000 року Головне управління державної служби видало наказ, яким затвердило Загальні правила поведінки державного службовця, де доброчесність згадувалася як одна з обов'язкових умов для державних службовців [3]. Окрім цього, доброчесність є одним із принципів державної служби, під яким законодавець пропонує розуміти «спрямованість дій державного службовця на захист публічних інтересів та відмова державного службовця від превалювання приватного інтересу під час здійснення наданих йому повноважень» [4].

Аналіз чинного законодавства України свідчить про використання різних похідних від терміну «доброчесність». Серед інших слід виділити такі: «академічна доброчесність», «перевірка на доброчесність» та «декларація доброчесності». Пропонуємо коротко розглянути кожну з вищенаведених категорій окремо.

Говорячи про академічну доброчесність, під останньою слід розуміти «сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень». Порушенням академічної доброчесності вважається: академічний плагіат; самоплагіат фабрикація; фальсифікація; списування; обман; хабарництво; необ'єктивне оцінювання; надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання [5].

У свою чергу під перевіркою на доброчесність слід розуміти комплекс організаційних та практичних заходів, які здійснюються Управлінням внутрішнього контролю і полягають у збиранні, аналізі та перевірці даних, які свідчать про моральні, ділові та професійні якості працівника Національного агентства з питань запобігання корупції [6].

Що стосується декларації доброчесності, то у законодавстві відсутнє пряме визначення цієї категорії, проте з аналізу положень, викладених у

ст. 62 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», можна дійти висновку про те, що це документ, в якому суддя має викласти достовірну (правдиву) інформацію, яка є доказом дотримання (недотримання) ним законності, а також правил моралі під час виконання покладених на нього обов'язків.

Як бачимо, застосування вищенаведених категорій притаманне здебільшого сферам освіти та науки, державної служби та судоустрою.

Говорячи про доброчесність у розрізі боротьби з корупцією – вважаємо за можливе зазначити, що вона є одним із основних інструментів протидії корупційним проявам і розглядати її у зазначеній сфері слід саме у наведеному вище тлумаченні, наданому законом України «Про державну службу».

Список бібліографічних посилань

1. Словник української мови. Академічний тлумачний словник (1970—1980). URL: <http://sum.in.ua/s/dobrochesnistj>
2. Тофтул М.Г. Сучасний словник з етики : словник. Житомир, 2014. 416 с.
3. Доброчесність: поняття, складові та історія. URL: <https://prosvita.nazk.gov.ua/blog/dobrochesnist-ponyattya-skladovi-ta-istoriya>
4. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
5. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/conv#n613>
6. Про затвердження Порядку здійснення перевірок на доброчесність та моніторингу способу життя працівників Національного агентства з питань запобігання корупції : Наказ Національного агентства з питань запобігання корупції від 24.12.2020 № 595/20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0595884-20#Text>

Одержано: 02.10.2022

Ярослав Віталійович БОРЩ,

курсант групи Ф1-204

Харківського національного університету внутрішніх справ;

Віталій Олегович НАЙДА,

дізнавач сектору дізнання Харківського районного управління поліції № 2

АКТУАЛЬНІ КОРУПЦІЙНІ РИЗИКИ В ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ

На жаль, у діяльності державних службовців, іноді трапляються випадки корупції, зокрема й у діяльності Національної поліції України. З метою зменшення кількості таких випадків Міністерство внутрішніх справ України (далі – МВС України) проводить самоаналіз із метою визначення корупційних ризиків та їх чинників.

Корупційний ризик – це ймовірність того, що відбудеться подія корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією, яка негативно вплине на досягнення МВС України визначених цілей та завдань.